

Séhli spéval,
Bilnje džélat,
Stromja cze
Swojbný statol,
A twój swjatoł
Gradim je.

Ga stav sprózny
Napoj mózny
Lubošcz ma;
Bóh pak swérny
Psches spač mérny
Cžerstwoscž da.

Njech ty spéval, h,
Sswérniye džélasch
Wschédne dny;
Džen pal swjath,
Duschi daty,
Wotpočñ ty.

G njebjesz mana
Njech czi thmana
Žiwnošcz je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wolscheriv cze!

F.

Szerbiske njedželske lopjeno.

Wudawa žo kóždu žobotu w Szmo lerjez knihiczschezerni w Budyschinje a je tam sa schtwórlstnu pschedplatni 40 np. dostacž.

19. njedžela po swj. Trojizn.

Jap. sl. 20, 17.—38.

Niz w bojoseži psched cžlowjekami, ale w mudrej wobhlađniwoſeži Pawoł do Efesa žo njewróči, ale da starschich zyrkwe do Mileta ſawołacz. Wón njechaſche hněw luda hischeže junfrócz ſbudžicž, ale s cžicha duschow-paſtýrſke ſłowo k ſwojim ſwérnym ſobudželácerjam rěczecž. Tich mjenia njeſku mjenowane. Doſč je, so ſu w njebjeszach ſapižane. Jego roſzohnowaza rěcz njeplacži jenož tamnym starschim — wona wobrocža žo na wſchitkých paſtýrjow a wuczerjow a dželacžerjow w Božim kraleſtwje, kotsiž w Anjewej ſlužbje ſteja, kiž je prajík: Paž moje wozh! Jego rěcz je

japoſchtolski testament.

1. japoſchtol dawa wotmolwjenje wot ſwojeho powołania;
2. wón dawa pſchitlād praweje ſwérnosće wery;
3. wón wuczi na Božu pomož tvaricž.

1. Pawoł je dolhe lěta ſwoje japoſchtolske powołanie ſastal. Tsi wulke miſionske pucžowanja ſu jeho wulke polo prázowanja. 3 lěta je w Efesu džélat. Wón je ſwoju ſlužbu w pokornosći ſastawał. Wón je ſlužil s wjèle ſylsam i ſpytowanjemi, kotrež ſu jemu pſchitlē wot Židow (ſcht. 19). Tajke mužowe ſylsy njeſku hańba. Židam a Grichiskim je wón wobſwédcžil pokutu k Bohu a wery do naschego Anjesa Jesom Chrysta. Pokuta hréch precž storča, wera ſapſhiminje wěczne ſbože. Wón je ſjawinje zyku wěrnoſć wucžil a nicžo njesamjelčał s bojo-

ſcžu psched cžlowjekami (ſcht. 20). „Pižane ſteji“, to běſche jeho heſlo. Pawoł cžuje žo cžisty wot krmě wſchitkých, t. r. wón nima nikoho na ſwědomnju, kotrehož by do bludow ſawjedł. Véra do Žesom Chrysta je jadro jeho prědowanja. Žane prědowanje njeje bjes ſjewjeneho Chrystuža: Pósnaju prawje tu Žesuža ſam a we duschi njebjefku mudroſcz tež mam.

2. So by Pawoł žo bojo psched horjom do Efesa njeſchischoł, ſteji temu napshecžiwo, so wón w Jerusalemje wjèle wjetſchim ſrudobam napshecžiwo dže. Duch jemu wobſwédcži, so ſwjaſki a tycznoscze na njeho cžakaju.

Tola jeho duscha jemu ſamemu njeje droha. Wón ſa Žesužowymi stopami ſlědzi. Wón wě, so wucžobnik njeje psches ſwojeho miſchtra a je teho dla hotowy, ſwoj běh dokonjecž s wjeſelosću a ſlužbu ſažo do rukow teho podacž, kiž je jemu ju ſpožecžil. Wón je ſmužiczschi hacž někotry wojaſ, kiž derje wobrónjeny do wójny cžehnje. Tež dženža dýrbí někotry ſlužownik Božeho ſłowa tycznoscze wot ſwěta cžerpicž. Sſlužba teho Anjesa ſteji pod kſchizom. To je njedostojne, poł pucža ſtejo wostacž. Schtóž ſwoju ruku k pkuhej pſchiloži a wohlada žo naſad, njeje doſtojný ſa Bože kraleſtwo. Sswérnoſć wery wutraje hacž do ſmjerče.

3. Pawołowe pucžowanje do Jerusalema roſwjasza ſwonkowne ſwjaſki, tola wožada woblhowa ſwoju powyschenu hlowu. Wón poruciž jich Bohu a temu ſłowu (ſcht. 32). Lubi bratſja, tak jich tudy mjenuje. Wotwižnoſć wot njeho jako japoſchtola pſchestanje. Zyrkej žane njeſrale džecžo wjazy njeje. Wón praji: Ja porucžu Waž t. j.

ja njebeh wasche ſwetlo a wascha móz, ale tón, kíž je prajil: Hlaj, ja ſym pola waſt wſchitke dny hac̄ do ſkóčenja ſweta. Se ſachodneho da Pawoł ſtarſhim na njeſachodne hladac̄. S tym jich wjedze psches bolesč dželenja na ſaſo woſladanie we węcznoſczi. Wón ſo ſaſo na ſwoj pſchiklād powoka: „Sbóžniſho je dac̄ dyžli brac̄.“ Tak je zyrkej wot luboſcze ſwjasane, na wěru do teho knjega ſaſozene ſjednoczenſtwo.

Skóčenje ſlaſku ſo wſchitzu na ſwoje kolená. Wóni, kíž ſo džela, ſwjasaju ſwiaſt, kotrež žane dželenje nje-roſtorhniſe. Tich ſylsy wopokaſaja móz modlitwy. Wóni Pawoła na kóz pſchewodža. Wón jedze k czećpjenju a wumrjeczu, psches morjo czaſnoſcze do węczneho města Božeho, hdzež ſo podſemki kij pſchewobroczi do paſmy mera. Hamjen.

+ Bože džec̄atſtwo.

(Romſk. 8, 14.)

Chzech Bože džec̄zo bjež, mój kſheſejano,
Schězep Chrysta wobras do ſo hluboko,
So czi, kaž jemu, hréchi hręſnoſcz ſu,
Eži luboſc̄, miłoſc̄ blyſhczí we wózku;
So ty kaž poſtrow Boži ſ njebjež ſy
Do ſweta híd, hrécha ſtajenj.

Njech jeno Boži Duch tak wodži cze,
So to ſo w ſlowach, ſlukach poſkaze;
Budž w kózdy czaſ kaž Sbóžnik ſmyſleny,
Dha woprawdze ty Bože džec̄zo ſy,
Kíž ſbóžnoſcz ſlodži hižo na ſemi
A ſ Božej hnadi tež we węcznoſczi!

K. A. Fiedler.

Ian Chrysostomus.

Mjes zyrkwinymi wucžerjemi stareho czaſa njebě Ian Chrysostomus, arzhibiskop w Konſtantinoplū, jenož psches ſwoju wulku ręczniwoſc̄, ſ kotrež ſebi imeno: „ſlotoert“ doby, wulži wuwołany, ale wón ſo tež ſe ſwojej wulkej luboſcžu k Bohu, kotaž njeſamožesche miłoſc̄ a ſmilnoſc̄ Božu wulhwaličz, wuſnamienio-waſche. Žeho zyłe ſiwjenje na ſemi bě kħwalba Boža. Tačo jemu kħežorka Eudoxia, kotaž bě jeho najkurowiſcha a najmóžniſcha nje-pſcheczelka, něhdj ſa ſiwjenjom ſtejſche, wobkručowaſche wón ſjawnje ſ wutrobitej wjeſeļoſcžu, ſo jeho ničo dželic̄ njemöže wot Božejſe luboſcze. Wón džesche: „Chze mje kħežorka ſ piłu roſrēſac̄ dac̄, dha njech mje roſrēſe; to je ſo tež ſ profetom Ieſaiakom ſtało. Chze mje do morja czižnyc̄, dha myſlu na ſonaža. Chze mje do wohenjowejje pjezji tkhyc̄, dha czećpju ſ tamnymi tſjomi mužemi Božimi. Chze mje torhazym ſwérjata ſchepodac̄, dha budu na Daniela w lawſkej jamje ſpominac̄. Chze mi hlowu woteczež, dha mam kſheſenika Jana ſ towarſchej. Chze mje ſamjenjowac̄ dac̄, dha njech to cziini, njeje wſchak ſo tež ſwiatemu ſchepanej lěpje ſeschlo. Chze mi wſcho moje ſamoženje wſac̄, dha njech je woſmije; nahi ſym ſ macžeńneho ſiwota pſchiſhol, nahi tež ſaſo ſe ſweta póndu.“

Kħežorka Eudoxia bě ſkóčenje tak daloko pſchinjeſla, ſo dyrbjesehe Chrysostomus do hubjenſwa czañnyc̄. Ale tež tudj jeho twjerda wěra, wutrobny troſcht, horza luboſcž k Bohu njeopusheži. Tola jeho czeſne možy dale bōle wotebjerachu, tak ſo jemu hiſheze na czečkanju ſmjetna hodžina bijsche. W bliſkoſczi jeneho ſchtoma wudychny wón ſwoju njeſmjetnu duschu; ale jeho poſlednje

ſłówko, kotrež wón k woſkoſtejazym rječny, bě: „Kħwalenj budž Bóh ſa wſcho!“

F.

Kħežor Alexander I.

Na ſwojim pucžu psches Póſku bě ruskij kħežor Alexander I. njeđaločlo města Wilna ras ſwojemu pſchewodſtu ſam njeſto do předka naſhwatal. We naſdalnoſczi wuhlada někotrych ludži, kotrež po ſdacžu njeſto na brjóh maleje rěczki wleczechu. Wón ſ kħwatkom ſ wosa wuſkocži, džesche k tym ludžom a widžesche, ſo mějachu ſ morwym čežlom fatepjencho člowjek a cžinicž. Ničtó jeho njeſnajesche a kózdy ſo džiwaſche, jačo ſebi tón wýſhč, ſa cžož jeho mějachu, žadasche, ſo dyrbja teho morweho ſaſo k ſiwjenju pſchijefc̄ phtac̄. Haj poſſicžiſu jemu jeno ſiſku pomož, jačo ſam to cželo ſ wody dowuczež, jeho moſtru draſtu wuſlekovasche a jemu předku na wutrobnje a ſkrónje pilnje a kruče rybowasche. Wſcha jeho próza bě paſ mjes tym podarmo. Žeho pſchewodſtwo bě jeho mjes tym doſczehnylo, a w tym běſche tež pódla wjercha Wolkonſkeho a hrabje Lievena kħežorowu preni laſenik dr. Wiedli. Wſchitzu ſchtrijo ſjednocžiſu nětk ſwoje prózowanja w jenajfim wotpohladanju. Laſenik naļožowaſche wſchē ſkredki ſwojeje wedo-moſcze a wuſtojuoſcze; kħežor a cži druſy džeržachu cželo a phtachu jemu ružy ſhrēž. Tiſi hodžiny běch u hižo jich prózowanja traſe, jačo ſekar praſi, ſo je fatepjenz bjese wſchē ſiwjenje nadžije morwym. Kħežor nočħysche paſ to hiſhce wěricž, ale pſchikafa, temu wotemretemu žili rubac̄. To ſo ſta a hlaj, Alexander mějeshc̄ to njeurjeknute wjeſele, krej běžecž widžecž a bōrſy na to ſklabe ſdychnenje ſaſkysheč. S najwjetschej radoſežu wuwoła tón nadobny monarch: „Lubu Božo, to je najsbožowniſhi džen mojeho ſiwjenja!“, pſchi cziimž ſo jemu ſylsy wjeſeļoſcze po lizomaj ronjachu. Nětk buču prózowanja podwojene, a kħežor ſawjaſa jemu ſe ſwojim ſamžnym rubiſhkom ruku, hdzež běch u jemu ſiwi wotewriſi. Potom daſche jeho pod kryw pſchinjeſč, derje ſaſtarac̄ a dari jemu pſchi wotemretemu wſchē pjenieſy, kelfož jich runje pſchi ſebi mějeshc̄, kaž tež pſchilubjenje dobreje pensije ſa njeho a ſa jeho ſwójbu, kotrež tež bōrſy potom doſtachu.

Styſkanje.

(Spitta.)

Próſdna je nam wutroba
Zow we hréſhnym ſwěcze,
Maſcha žadoſcž ſteji wſcha
Tam po wóznej hēcze.

Na drohaſtej drac̄ze je
Pſchezo porjedženje.
Stupnje pōčnu boſoſuje
Cžinicž wobčeženje.

Prijecžku czañnycž žadamy,
Knjega doſtačž chzeny;
Ah, ſo bōrſy ſi nuſy my
Zyłe wucžeknjem!

Wſchē ſi winj ſwobodni,
Hrēcha tež na ſemi,
Chyli knjegi w kražnoſczi
Sſlužicž ſi jandželeſi.

Ale, knjegi, komđiſiſ ſo,
Naſ tu k ſebi wołac̄,
Spožč, ſo doſtojnijſho ſo
Mohli pſchihotowac̄.

Ach, kač derje, hdž ſim tu
Prawje woſowali.
K wotpočinkę wjeſ' ſemu
Hnadi doſtaſali.

S. Žitawſki.

Marja.

(Wjeſna ſtaviſna.)

(Poſkracžowanje.)

Tak pſchinidže prenja njeđela. Marja hiſhce ſi domu pſchihla a bě mało wjeſnih ludži widžala, pſchetož czaſ, hdzež holžy na pſchaſu kħodžachu, hiſhce ſi. Wona džesche ke mſchi, tež hiſbzjetu wſa ſobu, pſchihotowa paſ prjedy wſcho tak, ſo běch

częstna dość była a hrajesche dale. Czy najbole lohkeje myśle bęchu najdżiwischi pschi hraczu, so bę Marijne postupjenje zo skerje do zyla sabyło; to zo jim njeporadzi. Někotre holzy źebi pschezo prajachu: „Wona zo hańbowasche, a my zo njehańbujemy; fi na tajke holzy!” A czy hólzy skoro wschitzymyślachu: „Duschna, częstna holza Marja tola je. Haj, Handrij cjujesche to najjańskicho pschi wschém hwojim swonkowym napschecźwjenju, a holzow dżiwje wsłanie a zmiecze bę jim naħwilne prawje woħidne. Bęsche dha jeno tale hra, kotrūž Marja njepschistojnu namaka? Ně, zyle wobeńdżenje mjes młodym ludom bę lohke a bjesbóźne. Handrij wscho prawje derje wjedżesche, pschetož hdyz też jeho macz jeho woħdżerżecz njemózesche wote wscheho, shtož sapocza, dha bę tola jemu wo wschém woezi wotewriła.

Handrij dżenža sažo hacż hewak domoj dżesche. Czeho dla, bę jemu żamemu njesapschijomne? W jenym Marijnem wobras psched żobu widżesche, kaž s tschepjetazymaj hubomaj Wójtez Michałej ruku poda, a kaž też prajesche: „Fi na tajke holzy! njemózesche źebi pomhacż, dyrbjesche někotre kroczele naspiet k jejnemu woħnū pschistupież a nits pohladacż. Marja żedżesche zyle żama, hlowu mējesche s ruku podprētu a čitasche w knihach. Druhdź pohladny horje samyżlenna psched zo. Handrij s pukotazej wutrobu wscho widżesche; hallo hdyz někajke schrótowanje sažlyšcha, eżicho wotendże.

Tako sažo skoro pornjo Maſulizom pschińdże, žlysczesche snate wołanie a zmiecze hiżo naħdala, a hacż runje bęchu holzy woħno se schörzuchom saweħxle, widżesche tola dość. Katak tola te holzy tak horjaze a dżiwje woħladachu, haj, Hilżbjeta, mjes wschemi najmłodjscha, hewak duschna holczo, scheżekasche zo s Maſuliz Khryschu tak njepschistojne, zo bu Handrij zyle horzo a wón pschi woteńdżenju do woħna saħħapa.

Na drugi dženža źebi tu węz hinał pscheloz, woħbejje jačo žlysczesche, so zo we wħi wo Marijnem sadżerzenju ręczesche a na někotrych městnach na druhe holzy żwarjesche. „Ej”, myżlesche, „budżichuli wschitke holzy kaž Marja byle, by zo mi ta węz tola wostudżila; hdyz je jedyn młody, dyrbi też wjeħelha bycz.” Wón pak jenoż tak njepomyżli, ale też ręczesche, a dokelż bęsche wostojny patħol, naręčja żam zo a druhich, so ūtua na prawym puczu, kajkiż ma młodoscż hicż.

„Pożluchaj ras”, prajesche mjelčo k Hilżicżżu: „hdyz eżo hiżżeże junfróz s Khryschu tak woħladam, kaž tamón wjecżor psches woħno, dha je won s namaj.” — Hilżbjeta zo saċżerwjeni, wona derje wjedżische, shto wón měni; jara derje bę pħtnha, so bęsche wón, kiz weċżera do woħna saħħapa. S bohatym wujom njebi źebi rad saħħa, ale hdyz wón pschipoddla njebi, spodobasche zo jej Khryscha tola też jara derje, wón mōżesche bledżież pornjo Handrij a bę pschi tym wjelle pschecżeliwisch a luboñisch.

(Psichichodnie dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Sańdżenu żrijedu wotmę zo naħmiska shromadżisna żerbiskeje predařstwie konferenzj. Knies pschedżyda, s wutrobu sa naħħu konferenzu a naħħe żerbiske woħadu saħħorjenej, saħtojūskim bratram wažnu węz wuradżenja pschednijej, hdyz bęsche s nutnej modlitwu sħħadżowanje wotewrił. 22 żerbiskich duchownych bęsche zo na konferenzu saħħo. Hdyz bęsche zo psched nəschto lětami jako dženža sħħadżowanja 2. żrijeda w oktobrje postajila, wobħamkiż zo, psichichodnie schtwortk po druhej njedżeli w oktobrje, dokelż zo w někotrych woħadach tule żrijedu hiżo pacċerċsa wucżba sapocznje. Kniesej pschedżydże je zo poradżilo, żerbisku agenda, perikopy a choralte knihi sa Smjekkeżjanu zyrlie wobstaracż a wón je zo też sa żerbiskego kantora sa żerbiske Boże żlużba w Smjekkeżach

postarał. Psichichodna żerbiska Boże żlużba w Smjekkeżach směje zo 1. adventa a budżet wot jeneho Hodžijskeho knjesa duchownego dżerżane. Knies pschedżyda rofestaja, kaf je nusne, zo zo evangelska kapalka w Kulowje natwari a zo je zo Kulow do podvjernja Gustav-Adolfskeho towarzista wsał a zo ūtua żerbiske woħadu w Sakszej 1000 hr. ja Kulowku kapaku nawdale. Konferenza je psches knjesa pschedżydu wo sdżerżenju żwiedżenja tħioħ kralow proħbla a prōstwa je wušpēch mela psches to, zo budżet zo konfistorstwo sa to staracż, zo by zo nam lubi żwiedżen tħioħ kralow sdżerżal. Druhu prōstwu, kotrūž bę konferenza wuprajila, zo by zo krajna kollecta wot žmijertneje njedżele pschepolożiła na 2. pokutnej dženž, je zyrlwinja wschħnosć wotpokasała. Swjedżen ja miżionistwo mjes pohanami budżet zo k lětu, dali Bóh, w Khwacżizach żwiegħiż. Knies pschedżyda proħby, zo byxu saħtojūskij bratja wschħi, kif do Draždjan ċahnu, na żerbiske Boże żlużbi w Draždjanach sedżbliwych cżinili. Papjerki, na kotrighż ūtua njedżele Božiż żlużbow nospomnjene, knježa duchowni rad hwojim woħadni, kotsiż zo do Draždjan pschedżyda, żobu dadża. Też bibliji żwiedżen směje zo, da-li Bóh, w psichichodnym lēże. Wón budżet zo njedżesski dženžiż żwiegħiż a to w Budapestach. Nowocżisħej biblije, pod njesprawniżwym nahladawarstwom knjesa pschedżydy, zo, da-li Bóh, w bliżsħim ċażu dokonja. Bohużel je swada w Lipczańskim miżionistwje wudħirila a móže knies pschedżyda k radośći wschitħiż pschitomnich sħiewiż, zo je ta frudna węz psches knjesa fararja Hölschera wujednana a zo Lipczańskie towarzistwo w bliżsħim ġażiżi doħħadni rosprawu poda. W naħħiżiħ schulach ma zo psichichodne jutry nowa čitanja saweħx. Wo jeje wudaeżu chze knies pschedżyda s pschedżydstwom Maczizy Sserbskeje jednacż. Knies farar Krygar je żwoju konfordanzu (pschelħad podomnich a w myħħiżiż ūtua źebi runnix khierlużiħom a sħħieq) s wulkej prózu dokonjal a wón ma nadżju, zo zo jeje cżiżiż wuċċejż da. S džakom konferenza tole woġġewjenje pschitomni. S cżoppliż wutrobu je konferenza sažo wuradżowala wo sbożu naħħiżiħ żerbiskiħi woħadow a wo spēchowaniu naħħe duchownego žiżjenja. Naħħe woħadu węsežże s džakom pschiposnawaju prōzowanje naħħe żerbiskeje konferenzy pod wodżenjom jeje saħħużbnejha pschedżydy knjesa fararja rreżerja Jakuba.

— Knies zyrlwiniski wucżer Rer je sańdżenij schtwortk do żwojego nowego saħtojūstwa zo pschedżydiż a bu wot Budęszaniskeje woħadu najwutrobnischi poġiġi. Nowowuġwieni zyrlwiniski wucżer do Malessħez, knies Polač, zo tam sapożżat k novembra pschedżydi.

— Psichichodnu żrijedu směje zo diözesańska shromadżisna sa Budęszki wokrjeż w Budęszinie.

— Pschemenjenje stanje zo w tħixi dnjach w saħħaranju katholiski żerbiskiħi woħadow. Dotolniż knies farar Żur w Radworju pschedżydiż zo jačo farar do Budęszina a pschitomni faristwo żerbiskeje katholiski woħadu wot kanonika scholastika Skale. Sa fararja do Radwora poda zo s Budęszina knies kaplan Nowak a na jeho město w Budęszinie stupi knies kaplan Andriżki, dotol w Kalbizzax.

— Wucżahowanje se Sakseje je w lēże 1902 khetru pschedżybera. To je dopokasmo, zo ūtua zo żivjenske wobstejnoscje po-hubjeñschile. Hdyz 1900 jenoż 876 a 1901 1108 woħbosow se Sakseje psches morjo wucżahny, je jidu 1902 wucżahnylo 1623 (1047 mužiżiż a 576 žonniżiż). Wot nich bęsche do sjenocżenij Amerikanski statow 1315, do Brasilijskieje 104, do Argentinskieje 42, do Australijskieje 29, do Afriki 5. S zylla s Němskoho kħaż-żgħira 1902 wucżahny 32,098. Duž je Sakseja wobħażuha s 5,06 prozentami. Na Saksej żam iċċi licżene je wucżahowanje w lēże 1902 pored 1901 wo 46 prozentow pored 1900 żam iċċi wo 85 prozentow pschedżybera. To ūtua ūtua licżi, kif k wopominjecżu hniha.